

Inițiativa navalștilor!

Migrația, deficitul de forță de muncă, o slabă corelare a nevoilor angajatorilor cu sistemul educațional, îmbătrânirea populației, reprezintă elemente care justifică existența unor tensiuni la nivelul pieței muncii, acestea fiind din ce în ce mai dificil de gestionat. Problematika pieței muncii trebuie interpretată în contextul modelului economic practicat de România, acesta bazându-se pe salarii mici, un curs de schimb stabil și forță de muncă calitativă. Salariații din România au devenit astfel responsabili pentru susținerea competitivității economiei românești, o economie catalogată ca fiind o economie de lohn tehnologic. Deficitul acut de forță de muncă și migrația semnificativă, concomitent cu presiunea concurențială dictată de piață, au generat consecințe imediate asupra actualei mase salariale, adică asupra aceluia element de competitivitate pe care se bazează actualul model economic românesc. Consecințele la care facem referire vizează, în principal, o creștere a numărului de ore suplimentare concomitent cu o deteriorare a condițiilor de muncă, cu efecte directe asupra stării de sănătate a salariaților din România. **Condițiile de muncă din România sunt, în conformitate cu statisticile Agenției Europene pentru Muncă, printre cele mai proaste din Uniunea Europeană într-un context în care nivelul salarial este unul redus.** Nivelul încărcăturilor grele operate de salariații români (49 în România, 29,3 în UE, calculat în conformitate cu metodologia EU - OSHA), activitățile repetitive (80,2 în România, 58,2 în UE, calculat în conformitate cu metodologia EU - OSHA), pozițiile dificile (70,6 în România, 42,8 în UE, calculat în conformitate cu metodologia EU - OSHA), intensitatea muncii (47,1 în România, 26,6 în UE, calculat în conformitate cu metodologia EU - OSHA), substanțele chimice (20,8 în România, 16,5 în UE, calculat în conformitate cu metodologia EU - OSHA), zgomotul (35,2 în România, 25,7 în UE, calculat în conformitate cu metodologia EU - OSHA) reprezintă indicatori care probează condițiile mult mai grele cu care se confruntă salariații din România în comparație cu alte state membre¹.

Industria construcțiilor de nave este una globală, importantă pentru competitivitatea economiei europene în relația cu piața globală, cota de piață a Uniunii Europene la nivel mondial este de aproximativ 15%. La nivelul Uniunii Europene există în jurul a 150 de șantiere navale mari în care își desfășoară activitatea aproximativ 120.000 de salariați. **România beneficiază de o pondere de 7% la nivel european la capitolul construcții de nave, fiind unul dintre principalele state receptoare de activității de tip outsourcing în domeniul construcțiilor de nave.** Sectorul construcții nave românesc beneficiază de elemente de competitivitate importante atât pentru piața europeană cât și pentru cea globală, referindu-ne aici la tradiția în construcția de nave, docuri uscate, poziție geografică, forță de muncă calificată, căi navale, etc. Aproximativ 11.500 de salariați lucrează în șantierele navale românești, industria reprezentând aproximativ 1% din PIB-ul României. Condițiile de muncă din industria navală sunt grele, acestea fiind considerate nu numai inconfortabile dar și periculoase pentru sănătatea lucrătorilor. Munca în construcția navală se desfășoară în principal în aer liber, adesea în condiții meteo neprietenoase (frig, ploaie, ger, căldură) sau în hale de mare capacitate puțin sau deloc încălzite sau ventilate, hale în care frigul se simte

¹ <https://osha.europa.eu/ro>

semnificativ iarna iar vara senzația de căldură este amplificată. Mai mult decât atât, utilizarea unor echipamente de mare capacitate sau tonaj generează nevoia unei atenții deosebite deoarece orice eroare poate pune în pericol viața lucrătorilor.

Riscurile la care se expun angajații din șantierele navale sunt unele semnificative în comparație cu alte sectoare economice. Riscul de alunecare și cădere, riscul de explozii sau scurt circuite care pot genera arsuri constituie riscuri zilnice, considerate a fi comune pe șantierele navale, însă nu și cele mai grave. **Riscul apariției bolilor articulare pe fondul desfășurării activității în spații extrem de înguste în anumite cazuri, azbestoza și mezoteliomul (cancer al pleurei) reprezintă unele dintre cele mai importante riscuri cu care se confruntă salariații din șantierele navale, în condițiile inhalării de azbest sau de alte diferite gaze utilizate în construcția sau reparația de nave, mai ales în cazul operațiunilor care presupun sudura sau lucrul în spații înguste și închise specifice unor activități precum polizare, sablare sau vopsitorie.** Există companii din industria de construcții nave românești în care 31,08% dintre salariați sunt apti condiționat în a desfășura activitățile specifice locului de muncă iar 30,6% dintre salariați sunt inapți pentru lucrul la înălțime în condițiile în care o mare parte din activitate în industria construcțiilor de nave se desfășoară la înălțime. Aceste procente relevă că aproximativ o treime din forța de muncă este inaptă pentru anumite activități sau aptă condiționat, fiind o pondere scandalos de mare. Incapacitatea temporară de muncă în sectorul construcții nave se află la un nivel îngrijorător aceasta putând fi direct sau indirect asociată condițiilor de muncă deoarece principalele afecțiuni care generează incapacitatea temporară de muncă sunt, conform statisticilor, bolile aparatului osteo-articular și bolile respiratorii.

Starea de sănătate a forței de muncă din sectorul construcții nave se degradează, aceasta devenind una precară pe fondul unor condiții de muncă grele. Este mai mult decât evident că măsurătorile periodice sunt ineficiente, situație probată de datele statistice care fundamentează degradarea stării de sănătate a salariaților din sector. Utilizarea sporadică a echipamentelor de protecție folosite pentru a proteja sănătatea și securitatea la locul de muncă (ventilație, etc.), cu 3 zile înainte de măsurătorile periodice sau numai în timpul acestora, pentru a cosmetiza condițiile de muncă, s-a dovedit o strategie ineficientă care a afectat negativ atractivitatea locului de muncă și starea de sănătate a salariaților generând pe termen lung un impact negativ asupra competitivității afacerii. Preponderența muncii fizice pe care activitatea din sectorul construcții nave o presupune concomitent cu îmbătrânirea forței de muncă de la nivelul sectorului vor genera un impact direct și imediat asupra competitivității șantierele navale românești, aceasta fiind una aflată pe un trend descendent.

Pensionarea bazată strict pe interese electorale sau politice, fără recunoașterea reală a dificultăților cu care anumite sectoare economice se confruntă, este un fenomen care a luat amploare în ultima perioadă, fenomen care generează consecințe directe asupra încrederii lucrătorului din sectorul construcții nave în capacitatea statului român de a-i asigura o recunoaștere a eforturilor realizate dar și de a - i asigura un echilibru între riscuri, siguranță și accesibilitate financiară. În același timp, este profund lipsit de etică, imoral și profund păgubos pentru economia românească ca o persoană care lucrează în condiții normale să beneficieze de pensie specială sau de reducerea perioadei de pensionare în condițiile în care persoanele care îndură cu adevărat condiții speciale zilnic (vânt, ploaie, frig, expunere constantă la gaze toxice) să fie menținute în piața muncii până la o vârstă la care starea de sănătate nu le mai

Federația Sindicatelor Libere din România
Str. Portului, nr. 1, Mangalia, jud. Constanța, România, 905500
Tel: 0241/756053; 037241/1313

permite să livreze o productivitate competitivă. Această situație afectează potențialul de dezvoltare al sectorului construcții nave și, iremediabil, starea de sănătate a lucrătorului.

Având în vedere cele mai sus menționate, Federația Sindicatelor Libere din România vă solicită, în vederea asigurării unui cadru etic care protejează atât sănătatea și securitatea salariaților cât și competitivitatea sectorului, adoptarea următoarelor măsuri:

- Reducerea vârstei de pensionare la 55 de ani cu condiția existenței stagiului complet de cotizare într-una din următoarele activități specifice sectorului construcții nave: control nedistructiv cu radiații ionizante, izolare cu vată minerală, galvanizare, sablare, vopsitorie, sudura, montare/demontare schele, lăcătușerie, tubulatura, polizare;
- Oferirea posibilității pensionării anticipate a salariaților din sectorul construcții nave pe costurile și contribuția angajatorilor, aceștia putând suporta integral sau parțial costurile prestațiilor aferente pensionării anticipate în condițiile unor deduceri fiscale;
- Transparentizarea, raportarea și diseminarea datelor cu privire la starea sănătății lucrătorilor din sectorul construcții nave, demers imperativ necesar combaterii fenomenului de subdiagnosticare și subraportare a bolilor profesionale;
- Asigurarea unui cadru de control și monitorizare lunară a condițiilor de muncă în vederea individualizării factorilor de risc la sănătatea și securitatea salariaților, în special a identificării expunerii lucrătorilor din sectorul construcții nave la agenți cancerigeni;
- În conformitate cu HG 191/2018, stabilirea și operaționalizarea unei metodologii de tip cost-beneficiu în vederea fundamentării politicilor și deciziilor în domeniul sănătății și securității în muncă și a protecției lucrătorilor la nivel de sector și de unitate;
- Simplificarea procedurilor specifice recunoașterii, semnalării și declarării bolilor profesionale în condițiile existenței unor discrepante majore între rapoartele referitoare la starea de sănătate a salariaților de la nivelul companiilor și bolile profesionale sau accidente de muncă declarate;
- Operaționalizarea Comitetului național tripartit pentru sănătate și securitate în muncă, structură inactivă în momentul de față.

Ne exprimăm disponibilitatea de a contribui alături de dumneavoastră în implementarea măsurilor sugerate precum și a oricăror altor măsuri pe care le aveți în vedere în sensul protejării sănătății și securității salariaților, în situația în care veți da curs celor menționate în prezenta. Persoană de contact: Marin Florian - 0753032500, marinflorian_21@icloud.com, marinflorian_21@yahoo.com.

Cu prietenie,

Marin Florian

Președinte

